

12.12.2016

Sisäisen tarkastajan raportti 1/2016 VTV:n ylimmän johdon menettelyiden tarkastus

1 Tarkastuksen tavoite, laajuus ja suoritustapa

Sisäisen tarkastuksen vuoden 2016 tarkastussuunnitelman mukaisesti on toteutettu valtiontalouden tarkastusviraston ylimmän johdon menettelyitä koskeva tarkastus.

Tarkastus kohdistui tarkastusviraston TA -johtoryhmään.

Tarkastus toteutettiin käymällä läpi keskeisiä ylimmän johdon menettelyitä. Keskeisillä menettelyillä tarkoitetaan matka- ja kululaskujen tarkastusta, sivutoimilupien läpikäyntiä sekä luottokorttikäytäntöjä. Tarkastuksen toteuttamista avusti hallintoyksikkö.

Tässä tarkastuksessa käytettiin perustana vuoden 2015–2016 aikana toteutettua valtion kirjanpitoyksiköiden ylimmän johdon menettelytapojen laillisuustarkastusta, jonka toteutti tilintarkastuksen ja laillisuustarkastuksen yksikkö.

Sen johdosta, että sisäisen tarkastuksen suorittaja toimii tarkastusvirastossa myös muissa tehtävissä, ei tarkastuksen riippumattomuus ja objektiivisuus täysin toteudu sisäisen tarkastuksen ammattistandardien tarkoittamalla tavalla.

2 Keskeiset johtopäätökset, niiden perustelut ja suositukset

2.1.1 Määräykset ja ohjeet

Tarkastusvirastossa keskeisinä ylimmän johdon menettelyitä koskevinä määräyksinä voidaan pitää viraston taloussääntöä liitteineen, valtion matkustussäännöstöä sekä tarkastusvirastossa 26.8.2013 annettua linjausta viraston mannertenvälisistä lennoista ja muista pitkistä lennoista.

Tarkastusviraston taloussäännössä annetaan määräykset muun muassa matkamenoista, maksuaikakorteista, edustamisesta ja menojen hyväksymisestä. Taloussäännön määräyksiä voidaan pitää kokonaisuutena riittävinä ja ajantasaisina.

Suosittelaa poistettavaksi taloussäännön kohdassa 5.5 (Matkamenot) oleva viittaus erilliseen määräykseen (193/02/00 26.4.2000) Finnair plus -pisteiden kerryttämisestä ja käyttämisestä. Tätä määräystä ei ole löydetty tarkastuksen aikana.

Viraston ohjeistusta mannertenvälisistä lennoista ja muista pitkistä lennoista voidaan pitää myös kattavana. Suositellaan, että viraston lentomatkustamista koskeva ohjeistus otetaan osaksi taloussäännön liitteitä tai muuta virallisempaa ohjeistusta.

2.1.2 Matka- ja kululaskujen tarkastus

Tarkastus toteutettiin käymällä läpi vuoden 2016 (1.1–31.10.2016) matka- ja kululaskuja M2 – järjestelmästä. Matka- ja kululaskujen osalta on tarkastettu virkamatkakäytäntöjä, luottokorttikäytäntöjä ja edustamista. Tarkastuksen kohteena olivat TA -johtoryhmän jäsenet Yli-Viikari, Kimmonen, Männikkö, Koironen ja Alatalo.

Tarkastusajankohdalla M2-järjestelmään oli tallennettu em. henkilöille yhteensä noin 60 matka- ja kululaskua. Tarkastuksessa on käyty läpi kattava otos näitä matka- ja kululaskuja.

Tarkastuksessa tehtiin muutamia huomioita.

Matkalaskut oli pääosin käsitelty viraston taloussäännön määräysten mukaisesti. Kahdesta matkalaskusta puuttui kuitenkin kokonaan matkasuunnitelma ja kahdessa tapauksessa matkasuunnitelma oli toimitettu ajoissa mutta hyväksytty vasta matkan jälkeen.

Tarkastusvirastossa matkamääräysmenettely annetaan matkasuunnitelman muodossa. Taloussäännön kohdan 5.2.8 (lisämääräykset) mukaan virkamatkasta tulee tehdä matkasuunnitelma M2-järjestelmään, joka lähtökohtaisesti tulee hyväksyä ennen matkaa.

Muutama lentomatka oli tehty business-luokassa. Kahdessa oli kyse mannertenvälisestä lennosta ja yhdessä yli 6 h lentomatka sekä yhdessä euroopan sisäisestä lennosta. Tarkastettujen matkasuunnitelmien yhteyteen ei ollut kirjattu erikseen syytä business-luokan käytöstä.

Tarkastusviraston linjauksen (26.8.2013 annettu ohjeistus lennoista) mukaan kokonaistaloudellisen edullisuuden soveltaminen johtaa pääsääntöisesti siihen, että mannerten välisillä ja yli kuuden tunnin lennoilla matkustusluokkana on business-luokka. Alle 6 tunnin lentomatkoilla pääsääntönä on Hansel – kilpailutettu tai muu economy-luokan lippu, jollei erikseen perustelluista syistä business-luokan lipun käyttäminen ole kokonaistaloudellisesti perusteltua. Matkamääräyksissä perustellaan business-luokan käytön perusteet ja tarkoituksenmukaisuus.

Tarkastuksen perusteella suositellaan, että kaikki matkustustapaan ja kustannuksiin vaikuttavat erityistekijät tulisi esittää jo matkasuunnitelman yhteydessä. Perusteet tulisi esittää varsinkin ylemmän matkustusluokan käytöstä, vaikka se olisi ohjeiden mukaan asianmukaista.

Tarkastuksen perusteella suositellaan lisäksi, että taksikuitteihin tai vastaavasti matkalaskun yhteyteen kirjataan aina kattavasti taksimatkan tarkoitus, lähtö ja tulopaikat sekä allekirjoitukset.

Virkamatkakäytännöt ja niihin liittyvä tosittaminen todettiin muutoin asianmukaiseksi.

Luottokorttikäytännöt (ml. edustaminen) ja niihin liittyvä tosittaminen todettiin asianmukaiseksi.

2.1.3 Kanta-asiakaspisteiden seuranta

Kanta-asiakkuuspisteiden valvontaa tarkasteltiin tässä tarkastuksessa koko viraston virkamatkojen näkökulmasta.

Tarkastusviraston taloussäännön kohdassa (5.5 matkamenot) mainitaan, että jos henkilön virkatehtäviin kuuluu tavanomaista enemmän ulkomaan matkustamista, hänellä on oltava Finnair Plus-sopimus bonuspisteiden keräämistä varten.

Hallintoyksiköstä saadun tiedon mukaan noin 20 henkilön Finnair Plus – korttien ja muiden lentoyhtiöiden korttien tietoja on tallennettu CWT:n tietokantaan. Pisteiden kerääntymisestä ja käytöstä ei ole kuitenkaan tarkempaa tietoa. Tämä siitä syystä, että pisteiden seuranta vaatisi käyttäjäkohtaisen valtakirjamenettelyn ja tämä menettelytapa ei ole käytössä.

Tarkastusviraston virkamatkojen kanta-asiakaspisteiden (lähinnä Finnair Plus – pisteiden) seuranta ei ole nykyisellään siten erityisesti järjestetty.

Viraston kustantamista virkamatkoista saatu etu kuuluu työnantajalle. Tarkastuksen perusteella suositellaan kanta-asiakkuuspisteiden seuraamisen järjestämistä niin, että voidaan varmistua etujen kohdentuminen työnantajalle. Tämä varsinkin tapauksissa, joissa matkustamista on tavanomaista enemmän. Virkamatkoista kertyvien kanta-asiakaspisteiden kohdentumista työnantajalle voidaan tehostaa muun muassa tiedottamalla asiasta säännöllisesti.

2.1.4 Sivutoimiluvat ja -ilmoitukset

Hallintoyksiköstä on saatu ajantasainen luettelo sivutoimiluvista ja – ilmoituksista. Tarkastuksen perusteella sivutoimiluvista ja – ilmoituksista ei ole erityisiä huomioita. Tarkastusviraston ylimmällä johdolla ei ole merkittäviä sivutoimia.

Johtava tilintarkastaja

Jani Leinonen

TIEDOKSI TA JORY